

Με το νέο πολυνομοσχέδιο που κατατέθηκε στην βουλή μεταξύ άλλων επανακαθορίζονται διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας σχετικά με την ενιαία τιμή βιβλίου.

Ειδικότερα,

Προβλέπεται ότι, σε περίπτωση ανατύπωσης του βιβλίου η τιμή διάθεσής του στο κοινό δεν μπορεί να είναι χαμηλότερη του 80% της καθορισμένης από τον εκδότη τιμής διάθεσης επί δώδεκα μήνες.

Επικαιροποιείται το πλαίσιο των επιβαλλόμενων κυρώσεων που δύναται να επιβληθεί σε περίπτωση παραβάσεων ρυθμίσεων σχετικά με τον καθορισμό της τιμής διάθεσης βιβλίων, κ.λπ.

Αιτιολογική έκθεση των άρθρων

ΤΜΗΜΑ Ε΄

Διατάξεις του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού Ενιαία Τιμή Βιβλίου

1. Γενικό μέρος: Επί της αρχής

Στην Ελλάδα, οι διατάξεις για την προστασία της τιμής του βιβλίου από τις ελεύθερες εκπτώσεις εφαρμόστηκαν για πρώτη φορά με το ν. 2557/1997 (νόμος «Ενιαίας Τιμής Βιβλίου»). Οι διατάξεις αυτές αναθεωρήθηκαν με τους ν. 4254/2014 (άρθρο 1) και ν. 4261/2014 (άρθρο 186), λαμβάνοντας υπόψη τις συστάσεις της Έκθεσης: OECD, Competition Assessment Reports: Greece, Version 2013. Με την τροποποίηση του νόμου, η διετής προστασία της τιμής των βιβλίων από τις ελεύθερες εκπτώσεις του ν. 2557/1997, περιορίστηκε μόνον στα «λογοτεχνικά» βιβλία και μόνον στην 1η τους έκδοση. Με βάση την εμπειρία από την εφαρμογή της μερικής «απελευθέρωσης» της αγοράς του βιβλίου, τα τελευταία τρία χρόνια, η κατάσταση του κλάδου στη χώρα μας επιδεινώθηκε ως προς πολλούς από τους δείκτες της. Η δυνατότητα ελεύθερων εκπτώσεων δεν υιοθετήθηκε από τις περισσότερες επιχειρήσεις λιανικής πώλησης, οδηγώντας στη διαμόρφωση έντονα ολιγοπωλιακών συνθηκών στην αγορά, οι συνθήκες επιβίωσης των μικρών, ανεξάρτητων βιβλιοπωλείων έγιναν πιο δύσκολες και πολλά από αυτά έκλεισαν, η μείωση των σημείων πώλησης επιδείνωσε τις συνθήκες παραγωγής και κυκλοφορίας των λιγότερο εμπορικών βιβλίων εκ μέρους των μικρών εκδοτών, μειώθηκαν κατακόρυφα οι εισπράξεις πνευματικών δικαιωμάτων όλων των δημιουργών. Η δε αυθαίρετη διάκριση μεταξύ λογοτεχνικών και μη λογοτεχνικών βιβλίων άφησε εκτός των ρυθμιστικών και προστατευτικών διατάξεων ένα πολύ σημαντικό κομμάτι της βιβλιοπαραγωγής, με ιδιαίτερο ρόλο στην ανάπτυξη του δημόσιου διαλόγου και στην ελεύθερη διακίνηση των ιδεών.

Τα προηγούμενα έτη διαπιστώθηκε με δραματικό τρόπο η αποτυχία της ασκούμενης πολιτικής και κρίνεται επιτακτική και επείγουσα η αναθεώρηση του νομικού πλαισίου. Η κρατική παρέμβαση στην αγορά του βιβλίου, με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις, έχει στόχο την εξασφάλιση του βέλτιστου επιπέδου συγγραφής, έκδοσης και κυκλοφορίας των βιβλίων. Η τελευταία έχει καθοριστική σημασία για τους τομείς της γλώσσας, του πολιτισμού, της εκπαίδευσης, της πολυμορφίας, του δημόσιου διαλόγου και της δημοκρατίας της χώρας. Η ανωτέρω ισορροπία δεν μπορεί να επιτευχθεί με την «ελεύθερη» λειτουργία της αγοράς.

Επίσης, η επιχειρηματολογία της Έκθεσης του ΟΟΣΑ του 2013, στην οποία βασίστηκαν οι διατάξεις των ν. 4254/2014 και ν. 4261/2014, υπήρξε πρόχειρη, ανεπαρκής, υπερβολικά συνοπτική (μόλις 7 σελίδων) χωρίς διεθνή τεκμηρίωση. Για την αποτύπωση των επιπτώσεων της νομοθετικής μεταρρύθμισης του 2014 εκπονήθηκε, αντιθέτως ενδελεχής μελέτη «Εκ των υστέρων αξιολόγησης των επιπτώσεων της τροποποίησης του νόμου περί ενιαίας τιμής βιβλίου» στο πλαίσιο της συγχρηματοδοτούμενης πράξης «Υποστήριξη της Επιτελικής Δομής ΕΣΠΑ-ΥΠΟΙΑΤ» του ΕΣΠΑ 2014-2020, με κωδικό ΟΠΣ (MIS) 5000972 και Κωδικό Πράξης ΣΑ: 2016ΣΕ11910006, τα πορίσματα της οποίας ελήφθησαν υπόψη για τη διαμόρφωση των συγκεκριμένων διατάξεων.

Με τις προτεινόμενες διατάξεις, εκτός από την επαναφορά της ενιαίας τιμής βιβλίου για περίοδο δεκαοκτώ μηνών από την πρώτη έκδοση, προβλέπεται σε περίπτωση ανατύπωσης, προστασία για διάστημα δώδεκα μηνών. Η ρύθμιση αυτή εισάγεται με σκοπό την ομαλότερη μετάβαση ενός βιβλίου εκτός περιόδου προστασίας και την παράταση του κύκλου ζωής ενός βιβλίου σε κατά το δυνατόν περισσότερα και περισσότερο διαφοροποιημένα σημεία πώλησης, με ιδιαίτερη μέριμνα για τα μικρά βιβλιοπωλεία της περιφέρειας, τα οποία σε κάποιους τόπους αποτελούν τους μοναδικούς θύλακες πολιτισμού. Επιπλέον, με την επανένταξη σε πλήρες καθεστώς ενιαίας τιμής εξαντλημένων βιβλίων που επανεκδίδονται ενθαρρύνεται η επανεισαγωγή στην ελληνική βιβλιοπαραγωγή βιβλίων όχι ευπώλητων ή με αργό κύκλο ζωής στην αγορά, σημαντικών όμως για τη βιβλιογραφία στην ελληνική γλώσσα.

2. Ειδικό μέρος: Επί των άρθρων

Άρθρο 34

Πεδίο εφαρμογής και ορισμοί

Δίνονται γενικοί ορισμοί και αποσαφηνίζονται οι έννοιες «βιβλίο» και «εκδότης» για την ορθή εφαρμογή των διατάξεων που ακολουθούν. Διασαφηνίζεται το εύρος εφαρμογής της ρύθμισης, καταλαμβάνοντας τα βιβλία που εκδίδονται στην Ελλάδα σε οποιαδήποτε γλώσσα και τα βιβλία που εκδίδονται στο εξωτερικό στην ελληνική γλώσσα και διατίθενται στην Ελλάδα. Επίσης, η ρύθμιση εκτείνεται και σε

βιβλία που κυκλοφορούν στην Ελλάδα από εκδότη που έχει την έδρα του στην Ελλάδα και τα οποία έχουν εκτυπωθεί ή αναπαραχθεί στο εξωτερικό για λογαριασμό του εκδότη, καταλαμβάνοντας την περίπτωση που εκδότης στην Ελλάδα εκτυπώνει βιβλία στο Εξωτερικό σε ξένη γλώσσα, τα οποία όμως θα κυκλοφορήσουν στην Ελλάδα. Στις παρ. 4 έως 6 εισάγονται εξαιρέσεις που αφορούν μεταχειρισμένα και ελαττωματικά βιβλία, τα βιβλία μετά την παρέλευση δεκαοκτώ μηνών από την πρώτη έκδοση - με τους περιορισμούς της παρ. 9 του άρθρου 35 - και όταν η διάθεση των βιβλίων δεν γίνεται με σκοπό εμπορικής εκμετάλλευσης.

Άρθρο 35

Καθορισμός τιμής βιβλίου

Επιβάλλεται σε κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που εκδίδει βιβλία στην Ελλάδα να καθορίζει την τιμή διάθεσής τους στο κοινό και απαγορεύεται στα ίδια πρόσωπα και σε τρίτους να πωλούν τα βιβλία αυτά σε τιμή ανώτερη της τιμής που καθορίστηκε ή με έκπτωση μεγαλύτερη του 10% επί της τιμής αυτής με την εξαίρεση της παρ. 4 του παρόντος άρθρου. Με την παρ. 9 εισάγεται μεταβατική περίοδος δώδεκα μηνών με δυνατότητα έκπτωσης όχι μεγαλύτερης του 20%, που εκκινεί είτε μετά την παρέλευση δεκαοκτώ μηνών από την πρώτη έκδοση, όταν αυτή συντελείται πριν την συμπλήρωση των δεκαοκτώ μηνών, είτε από την ημερομηνία της πρώτης ανατύπωσης, όταν αυτή συντελείται μετά την συμπλήρωση των δεκαοκτώ μηνών από την πρώτη έκδοση. Με την παρ. 10 ορίζεται ότι σε περίπτωση επανέκδοσης του βιβλίου με σημαντικές αλλαγές και με νέο Διεθνή Μοναδικό Αριθμό Βιβλίου (ISBN) εφαρμόζεται η εκ νέου η προσασία της παρ. 1 του άρθρου 2, υπό την προϋπόθεση της εξάντλησης του βιβλίου για τουλάχιστον είκοσι τέσσερις (24) μήνες. Η διαπίστωση της πλήρωσης της προϋπόθεσης της εξάντλησης των 24 μηνών θα γίνεται με προσφυγή στην βάση δεδομένων κυκλοφορούντων βιβλίων «Βιβλιονέτ». Με την παρ. 11 ορίζονται τα απαιτούμενα αναγραφόμενα στοιχεία στα κυκλοφορούντα βιβλία.

Άρθρο 36

Επιβολή κυρώσεων

Εισάγονται διοικητικές κυρώσεις σε περίπτωση παράβασης ορισμένων από τις υποχρεώσεις του προβλέπονται στο άρθρο 35. Στόχος των προτεινόμενων διατάξεων είναι ο αποτελεσματικότερος έλεγχος της κρατικής παρέμβασης στην αγορά του βιβλίου, με στόχο την εξασφάλιση του βέλτιστου επιπέδου συγγραφής, έκδοσης και κυκλοφορίας των βιβλίων και τον εκσυγχρονισμό του θεσμικού πλαισίου.

Άρθρο 37

Εξουσιοδοτικές διατάξεις

Στην παρ. 1 προβλέπονται οι εξουσιοδοτικές διατάξεις για την έκδοση κοινών υπουργικών αποφάσεων αναγκαίες για την εφαρμογή των ρυθμίσεων του παρόντος Τμήματος και για την ρύθμιση κάθε αναγκαίας λεπτομέρειας. Με την παρ. 2 ρυθμίζεται η δυνατότητα να καθορίζεται κάθε χρόνο περίοδος, που δεν υπερβαίνει τις δεκαπέντε (15) ημέρες συνολικά, για εκπτώσεις που θα υπερβαίνουν τα οριζόμενα 10% και 20% αντίστοιχα.

Διατάξεις νομοσχεδίου

ΤΜΗΜΑ Ε΄

Διατάξεις του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού Ενιαία τιμή βιβλίου

Άρθρο 34

Πεδίο εφαρμογής και ορισμοί

1. Ως βιβλίο νοείται, για την εφαρμογή του παρόντος Τμήματος, η έντυπη έκδοση, το CD-ROM, το DVD ROM, οποιοσδήποτε τύπος ψηφιακού κειμένου (αρχείου) που αναπαράγει ακριβώς το περιεχόμενο συγκεκριμένου βιβλίου καθώς και το ηλεκτρονικό βιβλίο (e-book).
2. Ως εκδότης νοείται, για την εφαρμογή του παρόντος Τμήματος, κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που εκδίδει βιβλία στην Ελλάδα σε οποιαδήποτε γλώσσα ή που εκδίδει βιβλία στο εξωτερικό στην ελληνική γλώσσα και τα οποία διατίθενται στην Ελλάδα.
3. Οι διατάξεις του παρόντος Τμήματος εφαρμόζονται σε βιβλία που κυκλοφορούν στην Ελλάδα από εκδότη που έχει την έδρα του στην Ελλάδα και τα οποία έχουν εκτυπωθεί ή αναπαραχθεί στο εξωτερικό για λογαριασμό του εκδότη.
4. Οι διατάξεις του παρόντος Τμήματος δεν εφαρμόζονται σε μεταχειρισμένα και ελαττωματικά βιβλία.
5. Οι διατάξεις του παρόντος Τμήματος δεν εφαρμόζονται στον καθορισμό τιμής βιβλίου μετά την

παρέλευση δεκαοκτώ (18) μηνών από την πρώτη έκδοση του, με επιφύλαξη της παρ. 9 του άρθρου 35.

6. Οι διατάξεις του παρόντος Τμήματος δεν εφαρμόζονται στην τιμή διάθεσης βιβλίων στο συγγραφέα τους, στο Δημόσιο, στα Ν.Π.Δ.Δ., σε κάθε νομικό πρόσωπο που εξυπηρετεί κοινωφελείς ή πολιτιστικούς ή επιστημονικούς σκοπούς ή παρέχει τέτοιες υπηρεσίες στο κοινό, καθώς και στις επαγγελματικές οργανώσεις συγγραφέων, εκδοτών και βιβλιοπωλών, εφόσον η διάθεση των βιβλίων δεν γίνεται με σκοπό την εμπορική τους εκμετάλλευση.

Άρθρο 35 **Καθορισμός τιμής βιβλίου**

1. Ο εκδότης οφείλει να καθορίζει την τιμή διάθεσης του βιβλίου του και τις ενδεχόμενες πρόσθετες παροχές που μπορούν να προσφέρονται στο κοινό και να ενημερώνει για τα ανωτέρω όσους προμηθεύονται αντίτυπα του βιβλίου για διάθεση στο κοινό.

2. Απαγορεύεται η διάθεση βιβλίων στο κοινό από τον ίδιο τον εκδότη τους ή από τρίτο:

- α. σε τιμή που υπερβαίνει την τιμή που καθορίστηκε από τον εκδότη ή
- β. σε τιμή που είναι μικρότερη του ενενήντα τοις εκατό (90%) της τιμής αυτής.

3. Κατά τη διάθεση του βιβλίου, ο εκδότης δεν προβαίνει σε προσφορά προσθέτων παροχών, αν αυτές δεν καθορίζονται σύμφωνα με τις παρ. 1 και 2. Απαγορεύεται επίσης η διαφήμιση παροχών που δεν καθορίζονται σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο.

4. Όταν η επιχείρηση διάθεσης βιβλίων στο κοινό είναι εγκατεστημένη σε απόσταση μεγαλύτερη των πενήντα (50) χιλιομέτρων από την έδρα του εκδότη του διατιθέμενου βιβλίου, η διάθεσή του μπορεί να γίνεται σε τιμή που υπερβαίνει έως και πέντε τοις εκατό (5%) την καθορισμένη από τον εκδότη τιμή διάθεσης στο κοινό.

5. Ο εκδότης μπορεί να αναπροσαρμόζει την τιμή διάθεσης του βιβλίου στο κοινό. Στην περίπτωση αυτή, οφείλει να ενημερώσει για την αναπροσαρμογή της τιμής όσους προμηθεύονται ή έχουν προμηθευτεί αντίτυπα του βιβλίου για διάθεσή τους στο κοινό.

6. Όσα φυσικά ή νομικά πρόσωπα προμηθεύονται ή έχουν προμηθευτεί αντίτυπα βιβλίου για περαιτέρω διάθεση τους στο κοινό υποχρεούνται να τα διαθέτουν σε τιμή:

- α. που δεν υπερβαίνει τη νέα τιμή που καθορίστηκε από τον εκδότη
- β. που δεν είναι μικρότερη του ενενήντα τοις εκατό (90%) της τιμής αυτής.

Η υποχρέωση του προηγούμενου εδαφίου ισχύει μετά την παρέλευση δεκαπέντε (15) ημερών από την ημέρα που το φυσικό ή νομικό πρόσωπο, το οποίο διαθέτει τα βιβλία στο κοινό, έλαβε γνώση του ανακαθορισμού της τιμής.

7. Σε περίπτωση αναπροσαρμογής της τιμής διάθεσης του βιβλίου σε ύψος χαμηλότερο της τιμής που είχε αρχικά καθοριστεί ο εκδότης οφείλει:

- α. είτε να καταβάλει, ως αποζημίωση, στα φυσικά ή νομικά πρόσωπα της παρ. 6 τη διαφορά ανάμεσα στην παλαιά και στη νέα τιμή επί τον αριθμό των αδιάθετων αντιτύπων,
- β. είτε να δεχθεί ανεπιφύλακτα την επιστροφή των αδιάθετων αντιτύπων στην τιμή στην οποία έγινε η προμήθεια των αντιτύπων.

Η επιλογή μεταξύ της αποζημίωσης ή της επιστροφής των αδιάθετων αντιτύπων, σύμφωνα με τις περιπτ. α και β γίνεται από τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα της παρ. 6.

8. Δεν θεωρείται υπέρβαση της καθορισμένης από τον εκδότη τιμής διάθεσης του βιβλίου στο κοινό η αμοιβή για συμπληρωματικές υπηρεσίες που παρέχονται στο κοινό κατά τη διάθεση του βιβλίου.

9. Σε περίπτωση ανατύπωσης του βιβλίου, η τιμή διάθεσής του στο κοινό δεν μπορεί να είναι χαμηλότερη του 80% της καθορισμένης από τον εκδότη τιμής διάθεσης, επί δώδεκα μήνες. Το χρονικό διάστημα των δώδεκα (12) μηνών ξεκινάει:

- α. είτε μετά την παρέλευση δεκαοκτώ (18) μηνών από την πρώτη έκδοση, όταν η ανατύπωση συντελείται πριν τη συμπλήρωση των δεκαοκτώ μηνών από την πρώτη έκδοση,
- β. είτε από την ημερομηνία της πρώτης ανατύπωσης, όταν αυτή συντελείται μετά τη συμπλήρωση των δεκαοκτώ (18) μηνών από την πρώτη έκδοση.

10. Σε περίπτωση που το βιβλίο επανεκδοθεί με σημαντικές αλλαγές από τον ίδιο ή άλλον εκδότη με διαφορετικό Διεθνή Μοναδικό Αριθμό Βιβλίου (ISBN), οι παρ. 1 έως 7 εφαρμόζονται υπό την προϋπόθεση ότι έχουν παρέλθει τουλάχιστον είκοσι τέσσερις (24) μήνες από την ημερομηνία κατά την οποία τα αντίτυπα του βιβλίου που διέθεσε ο εκδότης εξαντλήθηκαν. Τεκμήριο γι' αυτό αποτελεί η σχετική δήλωση του εκδότη στη βάση δεδομένων κυκλοφορούντων βιβλίων «Βιβλιονέτ».

11. Όλα τα βιβλία που τίθενται στην αγορά θα πρέπει να φέρουν αναγραφή του μήνα και του έτους της τρέχουσας έκδοσης. Σε περίπτωση ανατύπωσης ή επανέκδοσης, εκτός των όσων ορίζονται στο προηγούμενο εδάφιο, τα βιβλία θα πρέπει να φέρουν επίσης τον αύξοντα αριθμό της καθώς και το μήνα και έτος της πρώτης έκδοσης. Σε περίπτωση μη αναγραφής του μήνα έκδοσης, λογίζεται ως μήνας έκδοσης ο Ιανουάριος του έτους της έκδοσης του βιβλίου.

Άρθρο 36

Επιβολή κυρώσεων

1. Για τις παραβάσεις των παρ. 2, 3, 4, 5, 6, 9 και 11 του άρθρου 35 επιβάλλονται οι διοικητικές κυρώσεις του άρθρου 22 του ν. [4177/2013](#) (Α' 173).
2. Η διαδικασία επιβολής προστίμων διενεργείται κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 24 του ν. [4177/2013](#).
3. Τα ποσά των προστίμων που επιβάλλονται κατά την παρ. 1 εισπράττονται σύμφωνα με τις διατάξεις του Κ.Ε.Δ.Ε. και μπορεί να αναπροσαρμόζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης και Οικονομικών.

Άρθρο 37

Εξουσιοδοτικές διατάξεις

1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης, Πολιτισμού και Αθλητισμού και Εσωτερικών ρυθμίζεται ο τρόπος γνωστοποίησης από τον εκδότη της τιμής διάθεσης του βιβλίου, οι αρμόδιες αρχές για τον έλεγχο των παραπάνω και η διαδικασία πραγματοποίησης αυτού καθώς και κάθε αναγκαία για την εφαρμογή της διάταξης της παρούσας λεπτομέρεια.
2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης και Πολιτισμού και Αθλητισμού μπορεί να καθορίζονται χρονικά διαστήματα, που συνολικά δεν υπερβαίνουν τις δεκαπέντε (15) ημέρες ετησίως, κατά τα οποία δεν θα ισχύουν οι κανόνες τιμολόγησης του άρθρου 35.

Άρθρο 38

Μεταβατική διάταξη

Οι διατάξεις του παρόντος Τμήματος εφαρμόζονται στα βιβλία που θα εκδοθούν μετά την δημοσίευση της κοινής υπουργικής απόφασης της παρ. 1 του άρθρου 37.

Άρθρο 39

Καταργούμενες διατάξεις

Με τη δημοσίευση του παρόντος νόμου καταργείται η παρ. 3 του άρθρου 1 του ν. [2557/1997](#) (Α' 271), η υποπερίπτ. 1 της υποπαρ. ΣΤ4 της παρ. ΣΤ του πρώτου άρθρου του ν. [4254/2014](#) (Α' 85) και η παρ. 5 του άρθρου 186 του ν. [4261/2014](#) (Α' 107) καθώς και κάθε άλλη διάταξη αντίθετη προς τις διατάξεις του παρόντος Τμήματος.